

Side vilde blive etableret Generalstrejke, naar Krigen maatte bryde ud. Det undrer mig i øvrigt, at det ærede Medlem vil minde derom, for denne Resolutions Vedtagelse blev jo et vældigt Slag i Ansigtet paa de danske Socialdemokrater, der Aaret i Forvejen under Drøffelsen af Forsvarslovene, netop som et Argument for, at vi ikke skulde gaa til denne Forsvarsordning, fremhævede, at der kom ingen Krig i Europa; de var nemlig overbevist om, at Socialdemokraterne i de store Lande skulde nok etablere Generalstrejke og saaledes hindre en Krig. Det var en ligefrem Desavouering af de danske Socialdemokraters Standpunkt, der saaledes fandt Sted paa den store Kongres her i København i 1910, og det var i fuldstændig Strid med, hvad det ærede Medlem Hr. K. M. Klausen som daværende Ordfører i Militærspørgsmaal havde udtalt. Jeg minder om, at det ærede Medlem Hr. K. M. Klausen den 18. Februar 1909 i Folketinget udtalte følgende om dette Spørgsmaal — man finder det Sp. 4053: — „Det er min Overbevisning, at hvis Tyskland vilde begynde en Erobringskrig mod en eller anden Magt, vilde Tyskland skabe sig selv de alvorligste indre Uroligheder. Af de 4 Millioner Soldater, som Tyskland har, er de 2 Millioner Socialdemokrater. Det kunde maaske være farligt at kalde dem ind under Fanerne og give dem skarpladte Geværer i Hænderne. Man er ikke sikker paa, i hvilken Retning disse Geværer kom til at pege. Nej, heldigvis er da den Tid forbi, da Befolkningen lader sig drive som Slagtekvæg frem paa Valpladsen.“ Socialisterne fra de forskellige Lande Verden over, der var repræsenteret paa denne Kongres, vilde ved denne Resolution advare de danske Socialdemokrater imod at føre det Sprog, og det maa jo have virket som en kold Straale, ikke blot paa det ærede Medlem Hr. K. M. Klausen, men paa hans Partifæller, der jo hævdede et helt andet Standpunkt, at den paagældende Resolution blev vedtaget enstemmigt.

Det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen fantaserede endvidere over, hvorledes det vilde have set ud her i Danmark, hvis jeg var blevet ved med at være Forsvarsminister. Det ærede Medlem havde været saa elskværdig tillige med sit Parti at anmode mig om at fortsætte som Konseilspræsident og Forsvarsminister. Mig bekendt er der ikke vist nogen anden Konseilspræsident den Opmærksomhed, som der blev vist mig, idet Oppositionen, efter at mit Parti var blevet slaaet eller i alt Fald formindsket i Tal ved Valget, desuagtet anmodede det Ministerium, der egentlig var overvundet, til at fort-

sætte. Det var en sjælden Opmærksomhed, en sjælden Ære, og det blev bebrejdet mig, at jeg ikke modtog denne Opfordring. Jeg gør opmærksom paa, at før Valget fandt Sted i 1913, havde jeg udtalt offentligt, at hvis Valget havde det Udfald, at det Parti, jeg repræsenterede, i væsentlig Grad blev formindsket i Tal, vilde jeg nedlægge mit Embede som Minister, og Ministeriet vilde træde tilbage. Det var unægtelig heller ikke nogen større Opmuntring for mig at høre et Referat af, hvad der var passeret ved en Banket, som det radikale Parti holdt før Valget — det radikale Parti kunde, naar de holdt Møde, ikke gaa fra hinanden uden at have afholdt en Banket, det lyder jo flot, og ved disse Banketter var Dr. Brandes i Regelen den interessanteste Ordfører. Ifølge de Referater, der forelaa, udtalte han ved denne Banket om de radikales Stilling til Ministeriet følgende: Ja, det er sandt, at vi støtter Ministeriet Berntsens, det gør vi de 364 Dage om Aaret, men den 365de Dag gaar vi paa Landevejen ud. Han fortsatte ikke, som Drachmann gør: „og slaar ihjel“, men det laa nær at tænke, at det var Meningen. Jeg tror, jeg handlede rigtigt i at gaa i rette Tid, jeg tror ikke, et Ministerium skal sidde det overhørigt, naar Valgdagen taler, og Valgdagen talte saaledes; at uagtet der valgtes 107 kredsvalgte Folketingsmænd med den Opgave at fremme det Grundlovsforslag, jeg havde fremsat, blev dog Kortene blandet saa forkert, at det blev de andre Partier, af hvis Naade jeg ikke syntes jeg kunde leve, der fik Magten og derfor maatte overtage Ministeriet.

Det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen sagde endvidere, at det var kun et lille Flertal, der havde vedtaget Forsvarsordningen af 1909, men jeg gør opmærksom paa, at da det Zahleske Ministerium traadte til, udtalte den daværende Finansminister Brandes om denne Sag: Lov er Lov, og Lov skal holdes; men da Folketinget ca. tre Fjerdingaar efter det første radikale Ministeriums Dannelse blev opløst, og der blev udskrevet nye Valg, rejstes Spørgsmaalet om at faa et Folketing, der ikke vilde bekende sig til Forsvarsordningen af 1909. Valget, som blev afholdt den 20. Maj 1910, gav imidlertid det Resultat, at Venstre fik Halvdelen af samtlige Stemmer i Folketinget, medens de andre tre Partier var delt i mindre Grupper. Det blev derfor min Opgave som den, der var udpeget af mit Parti og af Kongen, at overtage Ministeriets Dannelse. Min ærede Forgænger, den forhenværende Minister Krabbe, havde gjort en god Begyndelse og lettet mig Overgangen